

Kielce, dnia 14.02.2014 r.

WK – 60.44.2013.642.2014

Pan Stanisław Marek Krak
Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w Urzędzie Miasta i Gminy Bodzentyn w dniach od 22 października do 17 grudnia 2013 roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Bodzentyn za okres od 2009 roku do dnia przeprowadzenia kontroli, ze szczególnym uwzględnieniem działalności w 2012 roku. Protokół kontroli omówiono i przekazano Burmistrzowi w dniu 17 grudnia 2013 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

Obowiązująca w 2012 r. (i do czasu kontroli) dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości nie zawiera kompletnego wykazu zbioru danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych, nie określa dat rozpoczęcia eksploatacji poszczególnych programów komputerowych stosowanych w jednostce, co narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit b) i c) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości².

Ustalono, że kasjer nie przestrzegał obowiązku odprowadzania na rachunek bankowy gotówki ponad kwotę ustalonego pogotowia kasowego w 2012 r., co narusza § 1 Zarządzenia Nr 1/2012 Burmistrza z dnia 5 stycznia 2012 roku w sprawie ustalenia wysokości pogotowia kasowego.

Na kontach ksiąg pomocniczych będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów konta 011 „Środki trwałe” wystąpiły przypadki ewidencjonowania wartości kilku środków trwałych – gruntów łącznie, co uniemożliwia identyfikację poszczególnych działek. Nieprawidłowość narusza art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania konta 011 „Środki trwałe” określone w pkt 2 załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających

---

¹ Dz. U. z 2012 r. poz.1113,

² Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.

siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³ w związku art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości.

W 2012 roku wystąpiły przypadki nie dokonywania na bieżąco zapisów zaangażowania wydatków budżetowych na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, co do których uprzednio zawarto umowy. Nieprawidłowość narusza art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ oraz zasady funkcjonowania tego konta określone w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

Stwierdzono przypadki nieprzestrzegania porządku systematycznego przy księgowaniu operacji gospodarczych, tj:

- wpływy dokonywane bezpośrednio na rachunek budżetu (konto 133) dochodów budżetowych realizowanych przez Urząd Miasta i Gminy z tytułu podatków, opłat i pozostałych dochodów ujmowano zapisem Wn 133 „Rachunek budżetu” i Ma 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, zamiast Wn 133 „Rachunek budżetu” i Ma 901 „Dochody budżetu” wg podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów,
- nie ujmowano w księgach rachunkowych budżetu odsetek od kredytów i pożyczek - na koncie 909 „Rozliczenia międzyokresowe” w korespondencji z kontem 134 „Kredyty bankowe” lub 260 „Zobowiązania finansowe”,
- rozrachunki z tytułu wpłat na PFRON ujmowano na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, zamiast na koncie 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,
- w okresie styczeń – listopad 2012 r. w księgach rachunkowych Urzędu wypłatę ryczałtu z tytułu używania samochodu prywatnego do celów służbowych ujmowano zapisem Wn 409 „Pozostałe koszty rodzajowe” Ma 101 „Kasa”, natomiast naliczenie ryczałtu za miesiąc grudzień 2012 r. ujęto na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, zamiast na koncie 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”.

Nieprawidłowość narusza art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załącznikach Nr 2 i Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

W 2012 roku wystąpiły liczne przypadki dokonywania zapłaty po wyznaczonym terminie płatności - opóźnienia wynosiły od 1 do 104 dni po terminach ich wymagalności. W związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań dopuszczono do powstania zobowiązań wymagalnych, które na dzień 31.12.2012 r. wynosiły 56.070,91 zł. Na skutek nieterminowego regulowania zobowiązań w 2012 roku poniesiono wydatki z tytułu zapłaty odsetek w kwocie 1.189,74 zł. Nieprawidłowość narusza art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Nie naliczono w ewidencji księgowej Urzędu odsetek od zobowiązań wymagalnych (i w konsekwencji nie wykazano ich jako zobowiązanie wymagalne w sprawozdaniu Rb-28S z planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2012 r.), co stanowi naruszenie § 8 pkt 5 rozporządzenia z dnia 5 lipca 2010 r. Odsetki od nieterminowych płatności zobowiązań wobec kontrahentów na koniec IV kwartału 2012 r. winny zostać naliczone i ujęte w ewidencji księgowej Urzędu w kwocie 361,49 zł.

---

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 289, dalej rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

⁴ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.

W księgach rachunkowych Urzędu nie ujmowano wszystkich zdarzeń gospodarczych w danym okresie sprawozdawczym, np. koszty dotyczące wpłat na PFRON za miesiące październik – listopad 2012 r. ujmowano w koszty miesiąca w którym dokonano wpłaty składki na PFRON. Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W kwartalnym sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31.12.2012 r. (korekta nr 2 z dnia 18.04.2013 r.) wykazano dane dotyczące przychodów i rozchodów z tytułu spłat kredytów i pożyczek (po stronie wykonania) w wysokościach niezgodnych z ewidencją księgową, a mianowicie:

- w pozycji D11 „Kredyty i pożyczki” wykazano kwotę wykonanych przychodów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 2.529.054,27 zł podczas, gdy ewidencja księgowa (konto 134 i 260) wykazuje kwotę 2.987.718,52 zł,

- w pozycji D21 „Spłaty kredytów i pożyczek” wykazano kwotę wykonanych rozchodów z tytułu spłat kredytów i pożyczek w wysokości 3.198.704,18 zł, natomiast ewidencja księgowa (konto 134 i 260) wykazuje kwotę 3.657.368,43 zł.

Różnica w ww. kwotach w wysokości 458.664,25 zł wynika z nieuwjęcia w sprawozdaniu po stronie przychodów i rozchodów zaciągniętej i spłaconej w 2012 r. pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego na wyprzedzające finansowanie. Nieprawidłowość stanowi naruszenie § 9 ust. 1 i ust. 2, w związku z § 10 pkt 6 lit. a) i pkt 7 instrukcji stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵. W trakcie trwania kontroli w dniu 28.11.2013 r. sporządzono korektę ww. sprawozdania, w którym prawidłowo wykazano dane w zakresie przychodów i rozchodów.

W sprawozdaniu Rb-Z sporządzonym wg stanu na koniec IV kwartału 2012 roku wykazano zobowiązania wymagalne w kwocie 72.683,28 zł, zamiast w kwocie 56.070,91 zł. Różnica w wysokości 16.612,37 zł wynika z ujęcia nadpłat z tytułu podatków lokalnych oraz opłat za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków (które nie zostały orzeczone do zwrotu) - ujętych w sprawozdaniu Rb-27S za 2012 r. w kolumnie „Nadpłaty”- jako zobowiązań wymagalnych. Nieprawidłowość narusza § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika Nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶ w związku z art. 72 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W 2012 roku na kontach szczegółowych podatników przypisu podatków dokonywano pod datą inną niż data wpływu deklaracji podatkowych bądź faktycznego doręczenia decyzji, co narusza § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego⁷.

W 2012 r. w księgach rachunkowych Urzędu na kontach księgi głównej 221 i 720 przypisu i odpisu należności podatkowych, dokonywano pod datą inną niż w ewidencji szczegółowej – na kontach podatników. Na koncie 221 przypisu należności z tytułu odsetek

⁵ Dz. U. Nr 20, poz. 103,

⁶ Dz. U. Nr 43, poz. 247 z późn. zm.

⁷ Dz. U. Nr 208, poz. 1375, dalej rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r.

i kosztów ubocznych dokonywano również na koniec każdego miesiąca, zamiast przypisu dokonać na podstawie dowodu wpłaty. Nieprawidłowość narusza zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z § 9, § 17 i § 20 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r.

Wpłaty podatków dokonywane u inkasentów niezależnie od daty wpłaty w ewidencji księgowej na kontach podatników były ujmowane pod datami terminu płatności raty podatku tj. pod datą 15 maja, 15 września i 15 listopada, zamiast pod faktyczną datą wpłaty, co narusza art. 60 § 1 Ordynacji podatkowej.

W zakresie klasyfikacji dochodów i wydatków w 2012 r. stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zwroty kosztów upomnień dotyczące wezwań do uregulowania zaległości w płatności podatku rolnego, leśnego od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych od osób fizycznych ujmowano do dz. 756 rozdz. 75616 „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych” § 069 „Wpływy z różnych opłat”, od osób prawnych ujmowano do dz. 756 rozdz. 75615 „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych” § 069 „Wpływy z różnych opłat”, zamiast do dz. 756 rozdz. 75618 „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw” § 069 „Wpływy z różnych opłat”.

- wydatki dotyczące wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dla członków OSP za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach zaklasyfikowano do paragrafu 302 „Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń”, zamiast do paragrafu 303 „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”. Nieprawidłowość narusza zasady klasyfikacji określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁸.

W zakresie wykazania kwot skutków finansowych w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2012 roku ustalono, że skutki decyzji organu podatkowego w podatku od nieruchomości od osób fizycznych w sprawie rozłożenia na raty zostały zawyżone o kwotę 186 zł. Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b) w związku z § 7 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 39 do tego rozporządzenia.

Nie przedłożono do zatwierdzenia Radzie Miejskiej sprawozdania finansowego za 2012 rok Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Bodzentynie, co narusza art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W zakresie dochodów budżetowych

Deklaracje podatkowe na podatek od nieruchomości Urzędu Miasta i Gminy w Bodzentynie na 2012 i 2013 rok sporządzono nieprawidłowo. W złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości na 2012 i 2013 rok nie wykazano budowli związanych

---

⁸ Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.

z prowadzeniem działalności gospodarczej przeznaczonych do zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz oczyszczania ścieków oraz nieprawidłowo wykazano powierzchnię pozostałych gruntów, czego konsekwencją było zaniżenie podatku o kwotę 425.281 zł za 2012 r. i 510.777 zł za 2013 r. Nieprawidłowość narusza art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁹. W dniu 10.12.2013 roku Urząd złożył prawidłowo sporządzone deklaracje na podatek od nieruchomości na 2012 i 2013 rok.

W próbie objętej kontrolą 9 podatnikom nieterminowo wnoszącym podatek od środków transportowych od osób fizycznych organ podatkowy odpowiednio nie naliczył i nie pobrał należnych odsetek lub naliczył i pobrał odsetki w nieprawidłowej wysokości – zaniżenie łącznie o kwotę 243 zł, co narusza art. 53 § 1 i 4 Ordynacji podatkowej.

W latach 2012-2013 kilkakrotnie wysyłano upomnienie na tą samą zaległość do jednego podatnika podatku od środków transportowych od osób fizycznych oraz nie prowadzono dalszego postępowania egzekucyjnego i nie wystawiano tytułów wykonawczych. Ponadto dla podatników posiadających zaległość w podatku rolnym i od nieruchomości nieterminowo wystawiano tytuły wykonawcze. Nieprawidłowość narusza § 2, § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁰.

Decyzją Fn.3127.2.10.2012 z dnia 16.05.2012 r. dokonano umorzenia II, III i IV raty łącznego zobowiązania pieniężnego, mimo ustalenia terminu płatności ww. rat podatku decyzją Fn.3123.4.2011 z dnia 22.11.2011 r. na 2013 rok, w związku z czym umorzono podatek, który nie był zaległością podatkową. Nieprawidłowość narusza art. 67a § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

Nie wydawano i nie doręczano decyzji dla wszystkich współwłaścicieli nieruchomości – opodatkowywano jedną decyzją wymiarową grunty, budynki i lasy stanowiące współwłasność małżonków, zamiast w drodze odrębnych decyzji. Powyższe narusza art. 3 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym¹¹, art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o podatku leśnym¹².

Burmistrz w 2012 roku wydawał decyzje w sprawie umorzenia zaległości podatkowych w łącznym zobowiązaniu pieniężnym bez określenia rodzaju i kwoty umarzanego podatku. Umorzenie łącznego zobowiązania, zamiast konkretnego podatku narusza art. 51 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym zaległością podatkową jest podatek nie zapłacony w terminie płatności, a zatem odpowiednio podatek rolny, leśny i od nieruchomości, a nie łączne zobowiązanie pieniężne, które jest jedynie formą pobierania zobowiązania podatkowego.

W decyzji Fn.3123.2.8.2012 z dnia 22.03.2012 r. w sprawie zwolnienia z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów na powiększenie gospodarstwa rolnego nieprawidłowo określono okres obowiązywania ulgi, co narusza art. 12 ust. 1 pkt 4 i art. 13d ust. 3 w związku z ust. 3 ustawy o podatku rolnym.

---

⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.

¹⁰ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.

¹¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 1381

¹² Dz. U. z 2013 r. poz. 465

W zakresie wydatków

Stwierdzono przypadki przekroczenia limitu wydatków ustalonych w planie finansowym na 2012 rok łącznie o kwotę 1.840,15 zł, tj. w następujących podziałkach klasyfikacji wydatków:

- dnia 10 września 2012 r. w rozdziale 75412 § 4210 o kwotę 501,25 zł,
- dnia 16 września 2012 r. w rozdziale 92601 § 4170 o kwotę 488,00 zł oraz dnia 18 września dodatkowo o kwotę 211,00 zł, tj. narastająco o kwotę 699,00 zł,
- dnia 20 września 2012 r. w rozdziale 75412 § 4430 o kwotę 465,00 zł,
- 25 listopada 2012 r. w rozdziale 75023 § 4260 o kwotę 52,89 zł,
- 25 listopada 2012 r. w rozdziale 85212 § 2910 o kwotę 122,01 zł.

Stwierdzona nieprawidłowość stanowi naruszenie art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Trzem radnym za miesiąc grudzień 2012 roku wypłacono diety w wysokościach niezgodnych z zasadami ustalania diet określonymi przez Radę Miejską uchwałą Nr VI/47/2011 z dnia 30 czerwca 2011 r. W konsekwencji zawyżono wypłatę diet za miesiąc grudzień 2012 r. ogółem o kwotę 139,00 zł. Nieprawidłowość stanowi naruszenie art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹³.

Burmistrz przekazał sołtysom informację o wysokości środków funduszu sołectkiego przypadających na dane sołectwo w 2012 roku w dniu 03.08.2011 roku, zamiast w terminie do dnia 31.07.2011 r., co narusza art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołectkim¹⁴.

Ogłoszenia o udzieleniu zamówień publicznych pn. „Udzielenie i obsługa kredytu długoterminowego w wysokości 2.448.683,26 zł” oraz pn. „Wywóz nieczystości stałych z kontenerów i pojemników zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Bodzentyn” zostały zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych odpowiednio po upływie 323 i 50 dni od terminów zawarcia umów z wykonawcami, co narusza art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁵.

Burmistrz nie przedstawił Skarbnikowi umowy zawartej w dniu 02.01.2012 r. z P.W. Eko-Kwiat Sp. z o.o. celem dokonania kontrasygnaty, co stanowi naruszenie art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.

Sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁶ za 2012 rok Burmistrz przedłożył Radzie Miejskiej w dniu 15.05.2013 r. a opublikował Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 03.06.2013 r. zamiast najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2012 r. Nieprawidłowość narusza art. 5a ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁷.

Umowy w sprawie zlecenia zadań publicznych zawarte w 2012 roku sporządzono niezgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik Nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru

---

¹³ Dz. U. z 2013 r, poz. 594

¹⁴ Dz.U. Nr 52, poz. 420

¹⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.

¹⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.

¹⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.

umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania¹⁸.

W w/w umowach ustalono terminy wykonania zadań wcześniejsze niż daty zawarcia umów, w wyniku czego w sprawozdaniach końcowych z wykonania zadania publicznego złożonych przez ULKS Olimp i LKS Łysica ujęto wydatki poniesione przed dniem podpisania umowy, w skutek czego dotacje w łącznej kwocie w wysokości 41.279,17 zł miały charakter refundacji poniesionych wydatków za uprzednio zrealizowane zadania. Powyższe narusza art. 251 ust. 4 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 16 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ponadto przyjęto sprawozdania końcowe z wykonania zadania publicznego złożone przez LKS Łysica i Towarzystwo Przyjaciół Bodzentyna mimo, iż sporządzone zostały na formularzu niezgodnym ze wzorem stanowiącym załącznik Nr 3 do w/ rozporządzenia MPiPS z dnia 15 grudnia 2010 r.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy Bodzentyn poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole kontroli, Burmistrz oraz Skarbnik Miasta i Gminy ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały, stosownie do zakresu czynności, na Skarbniku Miasta i Gminy. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz Miasta i Gminy, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt jako organ wykonawczy gminy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Burmistrzu (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację

---

¹⁸ Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25

niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości o wykaz zbioru danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych wraz z określeniem dat rozpoczęcia eksploatacji poszczególnych programów komputerowych stosowanych w jednostce, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit b) i c) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

2. Egzekwować od kasjera obowiązek prowadzenia gospodarki kasowej z zachowaniem wymogów instrukcji kasowej, a w szczególności w zakresie przestrzegania ustalonego zapasu gotówki w kasie.

3. Wartość środków trwałych jednostki - gruntów - ujmować w ewidencji odrębnie dla każdej działki, celem umożliwienia identyfikacji poszczególnych działek wraz z określeniem ich wartości, stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania konta 011 „Środki trwałe” określone w pkt 2 załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Na bieżąco ujmować zaangażowanie wydatków na koncie 998 "Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego", stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

5. Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont budżetu i jednostki - Urząd Miasta i Gminy określonych w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., a w szczególności:

a) Wpływ bezpośrednio na rachunek budżetu dochodów budżetowych realizowanych przez Urząd Miasta i Gminy z tytułu podatków, opłat, majątku ujmować na bieżąco w ewidencji księgowej budżetu na kontach:

Wn 133 „Rachunek budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

b) Operacje gospodarcze związane z naliczeniem i spłatą odsetek od kredytów i pożyczek ewidencjonować w księgach rachunkowych budżetu:

- naliczenie przez bank odsetek od pożyczki/kredytu

Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,

Ma 260 „Zobowiązania finansowe” (pożyczka) lub 134 „Kredyty bankowe” (kredyt),

- spłata odsetek od pożyczki/kredytu:

Wn 260 „Zobowiązania finansowe” (pożyczka) lub 134 „Kredyty bankowe” (kredyt),

Ma 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,

c) Na koncie 229 „Pozostałe rozrachunki publiczno-prawne” ujmować rozrachunki z tytułu wpłat na PFRON

d) Operacje gospodarcze związane z naliczeniem i wypłatą ryczałtów z tytułu używania samochodu prywatnego do celów służbowych ewidencjonować w księgach rachunkowych Urzędu następująco:

- naliczenie ryczałtów:

Wn 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”,

Ma 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,

- wypłata ryczałtów dokonana poleceniem przelewu bankowego:

Wn 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

- wypłata ryczałtów dokonana w kasie Urzędu Miasta i Gminy:

Wn 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,

Ma 101 „Kasa”.

6. Wydatków publicznych dokonywać w termiach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

7. Naliczać w ewidencji księgowej Urzędu odsetki od nieterminowo regulowanych zobowiązań na koniec poszczególnych kwartałów, zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

8. Operacje gospodarcze ujmować w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego (miesiąca), w którym zdarzenia nastąpiły, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

9. Sprawozdania budżetowe sporządzać w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz wykazywać w nich kwoty wynikające z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁹, w szczególności:

- w sprawozdaniach Rb-NDS wykazywać przychody i rozchody zgodnie z danymi wynikającymi z urzędów księgowych za okres sprawozdawczy, stosownie do § 13 pkt 5 lit a) i pkt 6 Instrukcji stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia,

- w sprawozdaniach Rb-27S oraz Rb-PDP wykazywać prawidłowe kwoty skutków decyzji organu podatkowego, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 11 lit b) w związku z § 8 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia.

10. W sprawozdaniach Rb-Z ujmować jako zobowiązania wymagalne wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały przedawnione, ani umorzone, stosownie do § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika Nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

11. Przedkładać do zatwierdzenia Radzie Miejskiej sprawozdanie finansowe Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej, stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

12. Przypisy, odpisy i wpłaty należności z tytułu podatków i opłat ujmować w ewidencji księgowej na bieżąco w ewidencji podatków i opłat jak również na kontach księgi głównej, stosownie do zasady funkcjonowania kont określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z § 9, § 17 i § 20

---

¹⁹ Dz.U. poz. 119

rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r. sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

13. Na podstawie dokumentów wpłaty w ewidencji księgowej ujmować przypis odsetek za zwłokę oraz kosztów ubocznych (w kwocie wpłaconej) na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, stosownie do § 17 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r.

14. Wpłaty podatków dokonywane przez podatników u inkasentów ewidencjonować pod datą pobrania podatków przez inkasentów, zgodnie z art. 60 § 1 Ordynacji podatkowej.

15. Prawdłowo stosować klasyfikację dochodów i wydatków określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁰.

16. Prawdłowo sporządzać deklarację na podatek od nieruchomości dla Urzędu Miasta i Gminy oraz uregulować zaległy podatek od nieruchomości, stosownie do art. 2 ust. 1 oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

17. Od nieterminowych wpłat rat podatków lokalnych naliczać i pobierać należne odsetki za zwłokę, stosownie do art. 53 § 1 i 4 ustawy Ordynacja podatkowa. Wyegzekwować odsetki od osób wskazanych w protokole kontroli.

18. Po bezskutecznym upływie terminu płatności wyznaczonego w upomnieniu, wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je do właściwego miejscowo urzędu skarbowego systematycznie i bez zwłoki, stosownie do przepisów § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r.

19. Na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, umarzać tylko zaległości podatkowe w całości lub w części, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną, zgodnie z art. 67a § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

20. Grunty stanowiące współwłasność małżonków opodatkowywać w drodze odrębnej decyzji, stosownie do art. 3 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych .art. 3 ust. 5 ustawy o podatku rolnym, art. 2 ust. 4 ustawy o podatku leśnym, z wyjątkiem od tej zasady określonym w art. 3 ust. 6 ustawy o podatku rolnym, tj. w sytuacji gdy użytki rolne albo grunty zadrzewione albo zakrzewione na użytkach rolnych stanowią gospodarstwo rolne prowadzone w całości przez jednego ze współwłaścicieli (współposiadaczy) podatek ustala się w drodze decyzji wymiarowej tylko temu współwłaścicielowi, który w całości prowadzi to gospodarstwo.

21. Ulg w spłacie zobowiązań podatkowych udzielać w poszczególnych podatkach, stosownie do art. 51 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, w związku z art. 6c ustawy o podatku rolnym.

22. W decyzjach w sprawie udzielania zwolnienia z tytułu nabycia gruntów na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego, wskazywać prawidłowy okres ich stosowania, mając na uwadze przepisy art. 13d ust. 3 oraz art. 12 ust. 1 pkt 4, w związku z ust. 3 ustawy o podatku rolnym.

23. Wydatków budżetowych dokonywać w granicach kwot określonych uchwałą budżetową oraz planem finansowym przy uwzględnieniu prawidłowo dokonanych

---

²⁰ Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r.

przeniesień zgodnie z planowanym przeznaczeniem, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

24. Diety miesięczne dla radnych naliczać i wypłacać w wysokości zgodnej z obowiązującą uchwałą Rady Miejskiej, stosownie do art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym.

25. Informację o wysokości środków funduszu sołeckiego przypadających na dane sołectwo przekazywać sołtysom w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy, stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o funduszu sołeckim.

26. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego, stosownie do art. 95 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

27. Przestrzegać zasady wynikającej z art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym określającej, że do skuteczności czynności prawnej, która może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy.

28. Sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok poprzedni przedkładać Radzie Miejskiej oraz publikować w BIP nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku, stosownie do art. 5a ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

29. Umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego organizacjom pozarządowym sporządzać zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik Nr 2 do rozporządzenia MPiPS z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania. W umowach nie wskazywać wcześniejszego terminu realizacji zadania niż dzień zawarcia umowy, stosownie do art. 251 ust. 4 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 16 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

30. Od podmiotów, którym została udzielona dotacja na realizację zadań publicznych egzekwować prawidłowe sporządzanie sprawozdań końcowych z wykonania zadania publicznego wg obowiązujących formularzy i zasad określonych w załączniku Nr 3 do ww. rozporządzenia MPiPS z dnia 15 grudnia 2010 r.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

ZASTĘPCA PREZESA

Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
/-/
mgr Zbigniew Rękas

Do wiadomości:
Rada Miejska w Bodzentynie